

Betyg och stöd från årskurs 6 till 9, 2017

Dokumentdatum: 2018-08-22
Diarienummer: 2018:1035

Sammanfattning.....	2
De flesta uppnår godkända betyg.....	2
Närmre hälften av de elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 6 och 9 har fått särskilt stöd	2
Bakgrund och innehåll.....	3
Betyg	3
Andra elevkullen som går att följa över tid	4
Särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram	4
Begränsningar i data.....	4
Disposition.....	5
Förändring av betygen från årskurs 6 till årskurs 9	6
Elevernas resultat i årskurs 6	6
Elevernas resultatutveckling till årskurs 9	7
Förändring av resultaten i olika ämnen.....	8
Förändring av resultatet i matematik.....	10
Särskilt stöd för elever som inte uppnår godkända betyg.....	12
Resultat i årskurs 6 och särskilt stöd	12
Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd	13
Behörighet till gymnasieskolans nationella program	16
Elevernas resultatutveckling till årskurs 9	16
Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd	18
Underlag för analysen	20
Datakällor och population.....	20

Sammanfattning

I den här promemorian redovisas elevernas resultatutveckling från årskurs 6 till 9 i *grundskolan* och även skolornas insatser i form av särskilt stöd. De elever som lämnade årskurs 9 våren 2017 är den andra elevkullen som också fick betyg i årskurs 6.

Promemorian är en kunskapssammanställning med beskrivande statistik som kan användas som underlag i huvudmännens och Skolverkets fortsatta arbete.

De flesta uppnår godkända betyg

De allra flesta uppnår godkända betyg (A–E) både i årskurs 6 och 9. Men alla elever avslutar inte grundskolan med godkända betyg. Drygt hälften av eleverna som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 6 har inte heller uppnått godkänt betyg i minst ett ämne då de avslutar årskurs 9.

I de flesta ämnen har eleverna antingen fått samma betyg som i årskurs 6, eller fått högre slutbetyg. Störst andel elever som fått ett högre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6 är det i ämnena modersmål och hem- och konsumentkunskap där över hälften fått ett högre betyg (vardera 54 %). Matematik är det ämne där störst andel (35 %) fått ett lägre betyg i årskurs 9 än de hade i årskurs 6.

Närmre hälften av de elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 6 och 9 har fått särskilt stöd

Totalt sett är det 18 200 elever som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett läst ämne i årskurs 6. Av dem har drygt 10 500 elever inte heller uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 9. Framförallt är det elever som inte har uppnått godkända betyg i *flera* ämnen i årskurs 6 som fortfarande saknar godkända betyg i årskurs 9. Bland de 10 400 elever som vi även kan koppla till uppgifter om särskilt stöd ser vi att närmare hälften, 5 050 elever, har fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9.

Närmare 26 procent av eleverna som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6 och 47 procent av eleverna som inte har uppnått godkända betyg i *flera* ämnen i årskurs 6 har fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9.

De eleverna som saknade särskilt stöd vid mättillfället i årskurs 7, 8 och 9, behöver inte varit helt utan stöd. Skolan kan till exempel ha gjort bedömningen att extra anpassningar varit tillräckliga. Eleverna kan också ha fått särskilt stöd senare under läsåret, efter att det särskilda stödet rapporterats in till Skolverket.

Bakgrund och innehåll

Betyg i *grundskolan* ges från hösten i årskurs 6 och sedan vid varje terminsslut tills att slutbetyg sätts i årskurs 9. De betyg som ingår i Sveriges officiella statistik och som samlas in av Skolverket är betyg satta i slutet av årskurs 6 och i slutet av årskurs 9. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som är i behov av särskilt stöd. Uppgifter om särskilt stöd ingår i den officiella statistiken om elever i grundskolan och avser hösten i årskurs 1 till 9. Det är alltså möjligt att koppla uppgifter om särskilt stöd till elevernas betyg och vice versa.

Betyg

Eleverna får *terminsbetyg* i slutet av varje termin från höstterminen i årskurs 6 upp till höstterminen i årskurs 9. *Slutbetyg* sätts i slutet av våren i årskurs 9 eller när ett ämne har avslutats. Det är med slutbetyget som eleven söker in till gymnasieskolan. I terminsbetygen bedöms elevens kunskaper mot de delar av kunskapskraven som rör det som undervisningen har behandlat. När betyg sätts i slutet av årskurs 6 och 9 bedöms elevernas kunskaper mot samtliga kunskapskrav för respektive årskurs.¹

Betygen anges med betygsskalan A–F, där A–E står för godkända resultat medan F står för ett ej godkänt resultat. Om det inte finns underlag för att göra en bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne, på grund av att eleven varit frånvarande, ska betyg inte sättas i ämnet. Det markeras då med ett streck (-) i betygs katalogen och i betygskatalogen. Skolan har ett långtgående ansvar för att ge elever stöd så att de uppnår kunskapskraven för lägst betyget E i alla ämnen. Om skolan bedömer att andra stödinsatser inte är nog för att hjälpa en elev kan rektor som sista utväg ta beslut om att anpassa studiegången. Anpassad studiegång innebär att skolan frångår timplanen för en elev, till exempel genom att ta bort ämnen. Om ett eller flera ämnen anpassats bort för en elev ska det anges i slutbetyget.²

Syftet med terminsbetyg är i huvudsak att ge ökad tydlighet i informationen om elevernas kunskapsutveckling till elever, vårdnadshavare och beslutsfattare.³ Syftet med slutbetyget är i huvudsak att sammanfatta elevens visade kunskaper i slutet av grundskolan och i relation till kunskapskraven.

¹ 10 kap. 19 § skollagen (2010:800).

² För mer information om anpassad studiegång, se <http://www.skolverket.se/skolutveckling/studie-och-yrkesvagledning/val-och-vagledning/syv-grundskola/anpassad-skolgang-1.209939>.

³ Prop. 2008/09:66. *En ny betygsskala*, s. 7.

I årskurs 9 sattes slutbetyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade systemet för första gången läsåret 1997/98. Sedan läsåret 2012/13 ges betyg enligt den nya betygsskalan (A–F).⁴ Terminsbetyg i årskurs 6 infördes läsåret 2012/13.⁵

Alla ämnen behöver inte läsas i varje årskurs. Har eleverna inte fått undervisning i ett ämne under årskurs 6 ska inget betyg sättas i ämnet.⁶ Det innebär alltså att antalet ämnen som eleverna läser och där betyg sätts varierar. Majoriteten av eleverna får undervisning i samtliga obligatoriska ämnen under årskurs 6, men inte alla. Att alla elever inte läser samma och lika många ämnen under årskurs 6 påverkar jämförbarheten i resultaten över tid samt mellan län, kommuner och skolenheter.

Andra elevkullen som går att följa över tid

De elever som lämnade årskurs 9 våren 2017 är den andra elevkullen som också fick betyg i årskurs 6. De är alltså den andra elevkullen i grundskolan vars resultatutveckling går att följa över tid.

Särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som är i behov av särskilt stöd därför att det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.⁷ Åtgärdsprogrammen är ett arbetsredskap i skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd, samtidigt som de utgör en skriftlig dokumentation av behovet av stöd och vilka åtgärder som ska vidtas.

Skolverket samlar varje höst in uppgifter om särskilt stöd i grundskolan.⁸ Sedan 2014 görs detta på individnivå. Det är alltså möjligt att koppla uppgifter om särskilt stöd till elevernas betyg och vice versa. För de elever som gick ut årskurs 9 våren 2017, finns uppgifter om särskilt stöd per elev för hösten i årskurs 7, hösten i årskurs 8 samt för hösten i årskurs 9.

Begränsningar i data

Elevernas betyg och stöd i olika årskurser går bara att följa över tid för elever som har ett svenskt personnummer. Elever som saknar uppgift om personnummer ingår därför inte i analysen. Det innebär alltså att elever som invandrat till Sverige

⁴ Skolverket (2017). PM - *Slutbetyg i grundskolan, våren 2017*.

⁵ Skolverket (2017). PM - *Betyg i årskurs 6, vårterminen 2017*.

⁶ 10 kap. 15 §, skollagen (2010:800); 6 kap. 12 §, skolförordningen (2011:185).

⁷ 3 kap. 8 och 9 §§, skollagen (2010:800).

⁸ Uppgifterna om särskilt stöd i den här promemorian avser särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § i skollagen (2010:800). För mer information om särskilt stöd, se Skolverket (2018). PM - *Särskilt stöd i grundskolan läsåret 2017/18*.

och inte haft ett svenskt personnummer vid tiden för statistikinsamlingen inte ingår i analysen.

Utifrån statistiken går det inte att få en fullständig bild av hur skolorna ger elever stöd. Uppgifter om extra anpassningar samlas inte in av Skolverket. Stöd i form av extra anpassningar är en insats av mindre ingripande karaktär som normalt är möjlig att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det behöver inte fattas något formellt beslut om denna stödinsats.⁹ För de elever som ingår i analysen finns uppgifter om särskilt stöd i årskurserna 7, 8 och 9.

Särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 avser *inrapporterat åtgärdsprogram per den 15 oktober*. I tidigare återkontakter har det framkommit att flera skolor inte fattat beslut om åtgärdsprogram förrän senare under terminen. Elever som inte uppges ha särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram i Skolverkets insamling kan alltså ha fått det senare under årskursen.

Den analys som presenteras i den här promemorian är till viss del en uppdatering från föregående år, för de första eleverna som hade både betyg från årskurs 6 och 9. På grund av att insamlingarna skiljer sig åt mellan dessa två år är det dock inte lämpligt att jämföra resultaten i denna promemoria med de resultat som publicerades i 2017 års promemoria¹⁰. Dels har insamlingen av terminsbetygen i årskurs 6 för läsåret 2013/14 förändrats sedan insamlingen för läsåret 2013/12, dels har insamlingen om särskilt stöd utökats till att även omfatta årskurs 7.

Disposition

Utgångspunkten för analysen är en uppföljning av resultaten för de elever som fick terminsbetyg i årskurs 6 våren 2014 och som avslutade årskurs 9 våren 2017. Resultaten presenteras i tre avsnitt. Först presenteras förändringen av betygen mellan årskurs 6 och 9. Därefter kopplas resultaten till uppgifter om särskilt stöd i årskurs 7, 8 och 9. I avsnitt tre presenteras resultaten utifrån behörighet till gymnasieskolans nationella program. I bilaga 1 beskrivs de data som analysen bygger på.

⁹ 3 kap. 5a §, skollagen (2010:800).

¹⁰ Skolverket (2017). PM - *Betyg och stöd från årskurs 6 till 9*.

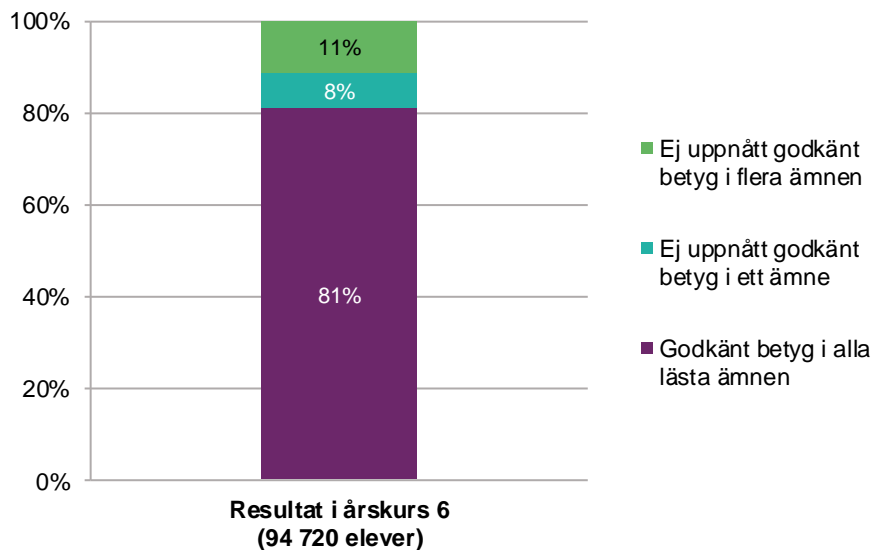
Förändring av betygen från årskurs 6 till årskurs 9

I det här avsnittet presenteras resultatbilden för eleverna i årskurs 6 våren 2014 och hur den har förändrats i årskurs 9 våren 2017.

Elevernas resultat i årskurs 6

Diagram 1 visar elevernas resultat i årskurs 6. Resultaten avser drygt 94 700 elever med uppgift om betyg i både årskurs 6 och 9.

Diagram 1. Resultat i årskurs 6.

Majoriteten, 81 procent av eleverna, har godkända betyg (A–E) i alla ämnen de läst i årskurs 6. Närmare 8 procent av eleverna har inte uppnått godkänt betyg, och fått betyget F, streck (-) eller anpassad studiegång, i *ett* ämne. Omkring 11 procent av eleverna har inte uppnått godkänt betyg i *två eller flera* ämnen. Av dem som saknar godkänt betyg i ett ämne har 29 elever anpassad studiegång, 552 elever saknar underlag för bedömning och har streck (-). De flesta, omkring 6 850 elever, har ej godkänt betyg F.

Det är fler pojkar än flickor som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett läst ämne. Det är framförallt fler pojkar som inte har uppnått godkänt betyg i två eller flera ämnen. Det är även en större andel elever som invandrat sent till Sverige bland dem som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett ämne än bland dem som uppnått godkända betyg. Bland elever som inte har uppnått godkänt betyg i två eller flera ämnen i årskurs 6 är andelen elever med eftergymnasial utbildade föräldrar 27 procent. Totalt, sett till samtliga elever, är den andelen 55 procent.

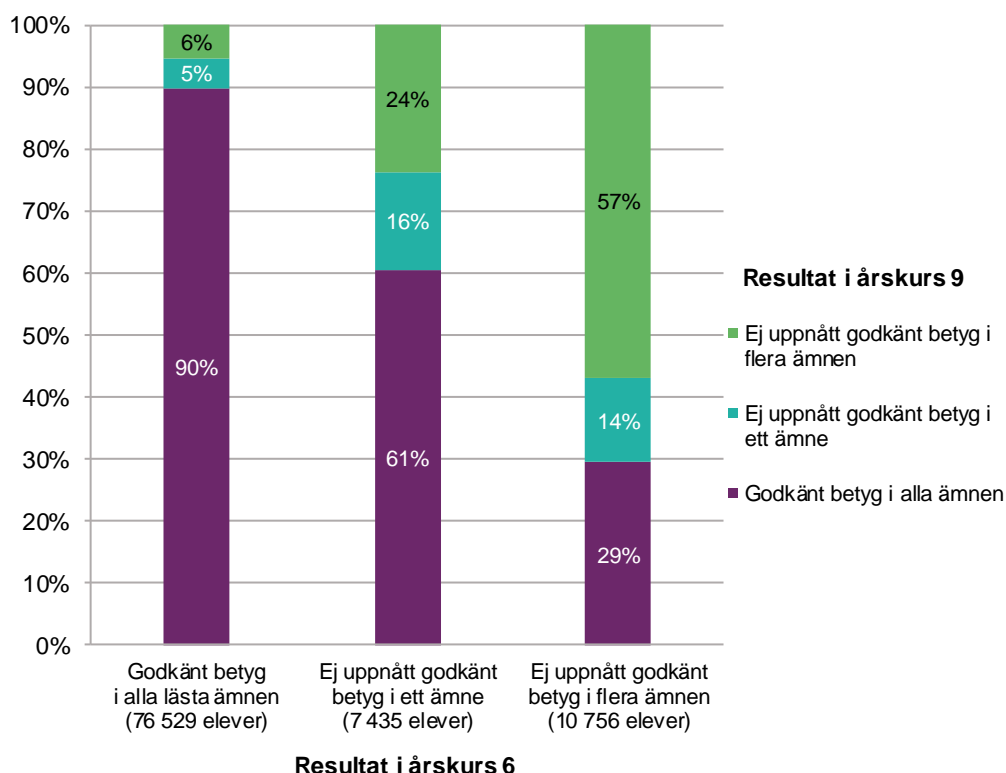
De ämnen som flest elever inte har uppnått godkänt betyg i är engelska och matematik. Svenska som andraspråk är dock det ämne där störst andel elever inte har uppnått godkänt betyg. Det är ett ämne som riktar sig till elever med annat

förstaspråk än svenska och omfattar omkring 9 procent av eleverna i årskurs 6 våren 2014.

Elevernas resultatutveckling till årskurs 9

De flesta av dem som uppnår godkända betyg i alla lästa ämnen i årskurs 6 gör det även tre år senare när de avslutar årskurs 9. Bland dem som inte uppnått godkända betyg i årskurs 6 ser dock resultaten lite olika ut. Diagram 2 visar hur det gått i årskurs 9 för elever med olika resultatbilder i årskurs 6.

Diagram 2. Resultat i årskurs 9 för elever med uppgift om betyg i årskurs 6.

Den största delen av eleverna återfinns i den första stapeln i diagrammet, det vill säga bland dem som uppnått godkända betyg (A–E) i alla ämnen som de läst i årskurs 6. Majoriteten av dessa elever har även nått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9, men omkring 10 procent har inte gjort det. Här finns dock viss reservation för att antalet ämnen kan skilja sig åt mellan årskurs 6 och 9. ”Alla ämnen” kan i vissa fall innebära fler ämnen i årskurs 9 än i årskurs 6, eftersom betyg i årskurs 6 endast sätts i de ämnen eleven undervisats i under den aktuella terminen.

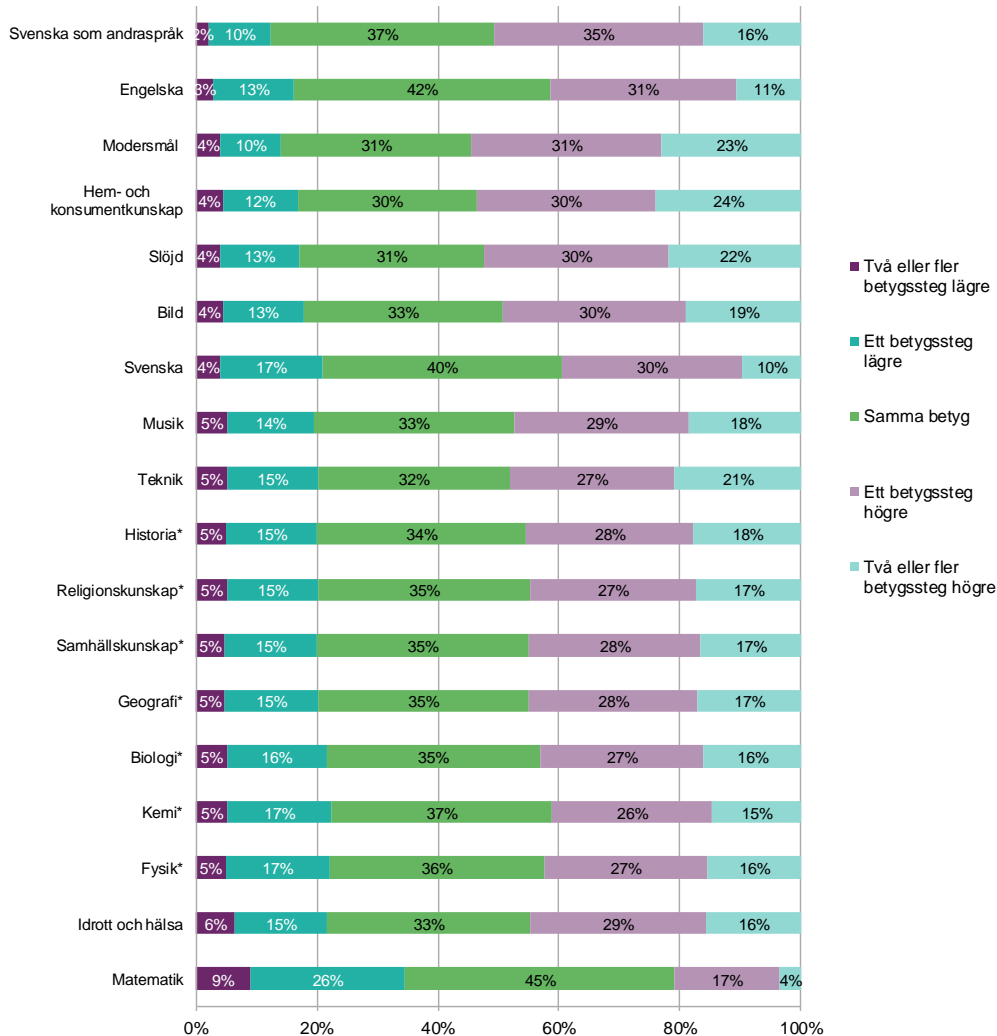
Den mittersta stapeln visar resultaten i årskurs 9 för elever som inte har uppnått godkänt betyg, och fått F, streck (-) eller anpassad studiegång, i *ett* ämne i årskurs 6. Av dessa elever har över hälften, 61 procent, uppnått godkända betyg till årskurs 9. Omkring 39 procent saknar fortfarande godkända betyg i ett eller flera ämnen i

årskurs 9. Av dem som har ej godkänt betyg i *ett* ämne har 259 elever anpassad studiegång, 463 elever saknar underlag för bedömning och har streck (-). De flesta, omkring 5 420 elever har fått ej godkänt betyg F. Även här finns viss reservation för att eleverna kan ha läst och fått betyg i färre ämnen i årskurs 6 än i årskurs 9.

Stapeln längst till höger visar resultaten i årskurs 9 för elever som inte uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6. Av dem har 29 procent uppnått godkända betyg i alla ämnen då de slutar årskurs 9. Majoriteten, 71 procent, har alltså inte uppnått godkänt betyg i minst ett ämne. Över hälften, 57 procent, saknar godkända betyg i flera ämnen. Antalet elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i både årskurs 6 och 9 omfattar närmare 6 120 elever.

Förändring av resultaten i olika ämnen

Majoriteten av eleverna når samma betyg eller ett högre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6, men resultaten varierar mellan olika ämnen. Diagram 3 visar förändringen av elevernas betyg mellan de två årskurserna i olika ämnen. Jämförelsen av elevernas ämnesbetyg görs för elever som har fått betyg A–F både i årskurs 6 och 9.

Diagram 3. Andel (%) elever med lägre, samma eller högre betyg i årskurs 9 jämfört med i årskurs 6.

NOT: Avser elever med betyg A–F i årskurs 6 och 9. Antalet elever varierar mellan 6 400–93 100 i de olika ämnena. *För de natur- och samhällsorienterande ämnena ingår inte resultaten för elever med blockbetyg. I årskurs 6 fick 23 procent av eleverna blockbetyg våren 2014.

Störst andel elever som fått ett högre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6 är det i ämnena modersmål och hem- och konsumentkunskap, följt av slöjd och svenska som andraspråk. Störst andel som fått ett lägre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6 är det i matematik, följt av kemi, fysik och idrott och hälsa.

Vid tolkning av resultaten är det viktigt att ta hänsyn till så kallade golv- och takeffekter. Med det menas att elever med F i årskurs 6 inte kan ges ett lägre betyg i årskurs 9, medan elever med A inte kan ges ett högre betyg. I ämnen med hög andel F finns det färre elever som kan få ett lägre betyg och i ämnen med en hög andel A finns det färre som kan få ett högre betyg. I årskurs 6 är andelen med F som störst i svenska som andraspråk. I diagrammet är det också just i svenska som

andraspråk som minst andel har fått ett lägre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6. Det kan alltså till viss del förklaras av golfeffekten. Störst andel med A i årskurs 6 är det i engelska och i modersmål, där 14 respektive 12 procent uppnått högsta betyg.

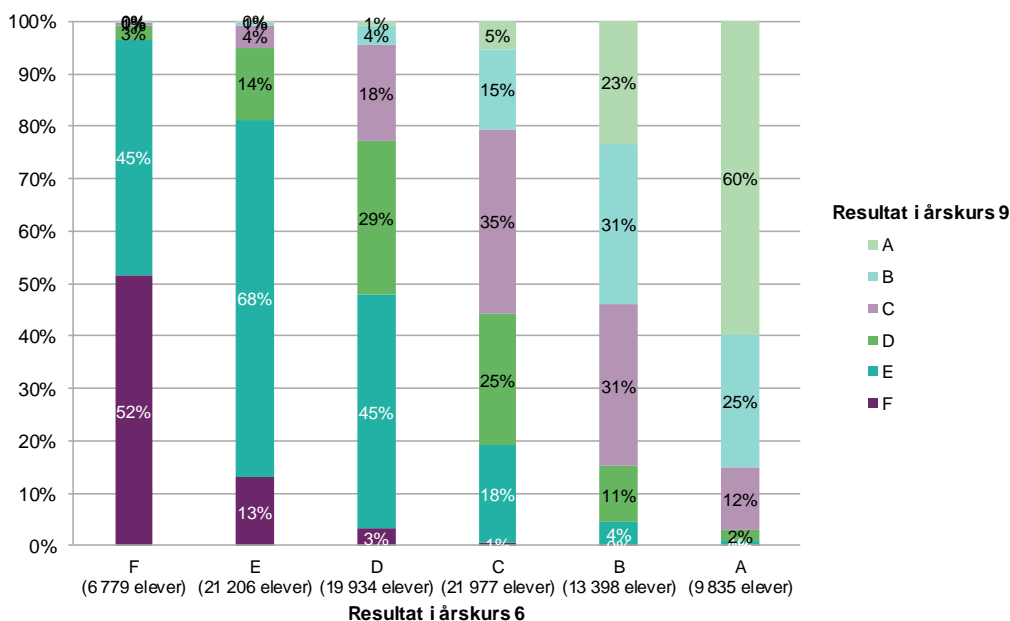
Det finns skillnader i hur flickors och pojkars betyg har förändrats. Det är en större andel flickor än pojkar som får högre betyg i årskurs 9 än de hade i årskurs 6. Undantaget är ämnet idrott och hälsa där något större andel pojkar än flickor fått högre betyg i årskurs 9.

Förändring av resultatet i matematik

Ämnet matematik skiljer sig från övriga ämnen. Det är alltså det ämne där både andelen med samma betyg och andelen som fått lägre betyg är som störst, jämfört med övriga ämnen. Totalt har 35 procent ett lägre betyg i matematik i årskurs 9 än i årskurs 6. Bland dem har 26 procent ett betygssteg lägre och 9 procent två eller flera betygssteg lägre.

Diagram 4 visar resultatförändringen för elever med respektive betygssteg i årskurs 6. I den första stapeln visas betygen i årskurs 9 för elever med F i årskurs 6. I den andra stapeln visas betygen i årskurs 9 för elever med E i årskurs 6, och så vidare.

Diagram 4. Förändring av resultat i matematik mellan årskurs 6 och 9.

NOT: Totalt finns uppgifter för omkring 93 100 elever med uppgift om betyg A–F i matematik i både årskurs 6 och 9.

Diagrammet visar att en relativt stor del av eleverna som inte uppnått godkänt betyg respektive betyget E i årskurs 6 har samma betyg även i årskurs 9. Det gäller även det högsta betyget A där mer än hälften av eleverna med A i årskurs 6 fortfarande har ett A i årskurs 9.

Bland eleverna med betygen D, C eller B i årskurs 6 har däremot en relativt stor andel elever lägre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6. Det är alltså framförallt elever med betygen D, C eller B i årskurs 6 som står för den stora andelen som fått ett lägre betyg i årskurs 9.

I matematik är skillnaden liten mellan pojkarnas och flickornas resultatförändring.

Särskilt stöd för elever som inte uppnår godkända betyg

Om en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska skolan skyndsamt sätta in stöd för eleven. I första hand ska stödet ges inom den ordinarie undervisningen, genom extra anpassningar. Men stödet måste alltid utformas utifrån varje elevs behov och ibland räcker inte extra anpassningar. Om skolan bedömer att en elev behöver särskilt stöd ska de utarbeta ett åtgärdsprogram. I åtgärdsprogrammet ska det framgå vad eleven bedöms ha för behov, vilka insatser skolan planerar göra för eleven och hur skolan planerar följa upp insatserna.

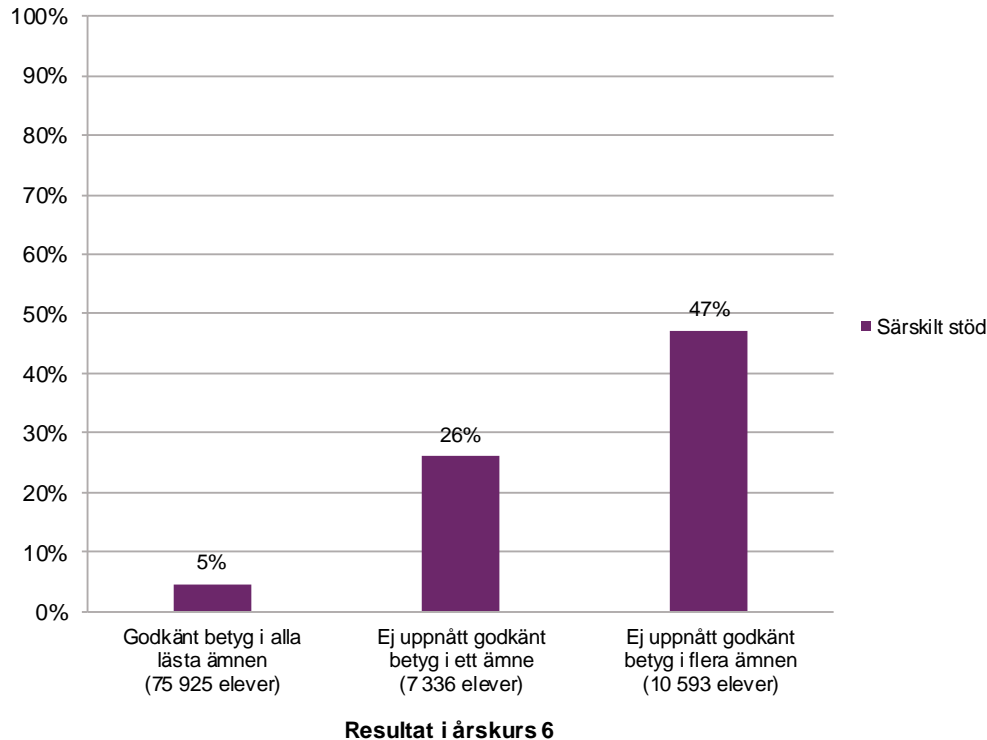
I analysen nedan kopplas betygen till uppgifter om särskilt stöd. Det finns ingen statistik på hur många elever som omfattas av extra anpassningar. I analysen ingår alltså enbart elever med uppgift om särskilt stöd inom ett åtgärdsprogram hösten i årskurs 7, 8 och 9. Det är möjligt att koppla uppgifter om särskilt stöd till 99 procent av samtliga elever som ingår i analysen. Av dessa elever är det sammantaget 11 procent som har fått särskilt stöd i minst en årskurs.

Resultat i årskurs 6 och särskilt stöd

Ett av syftena med att införa betyg från årskurs 6 var att betygen skulle underlätta upptäckten av elever i behov av stöd.¹¹ Upptäcks eleverna tidigt har skolan större möjlighet att sätta in stöd för att ge eleverna förutsättningar att nå godkända betyg till att de avslutar grundskolan. Diagram 5 visar andelen elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9, bland elever med olika resultatbilder i årskurs 6.

¹¹ Prop. 2009/10:219 *Betyg från årskurs 6 i grundskolan.*

Diagram 5. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 utifrån elevernas resultat i årskurs 6.

Diagrammet visar att en fjärdedel (26 %) av eleverna som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne har fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. Bland eleverna som inte har uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen har knappt hälften (47 %) fått särskilt stöd.

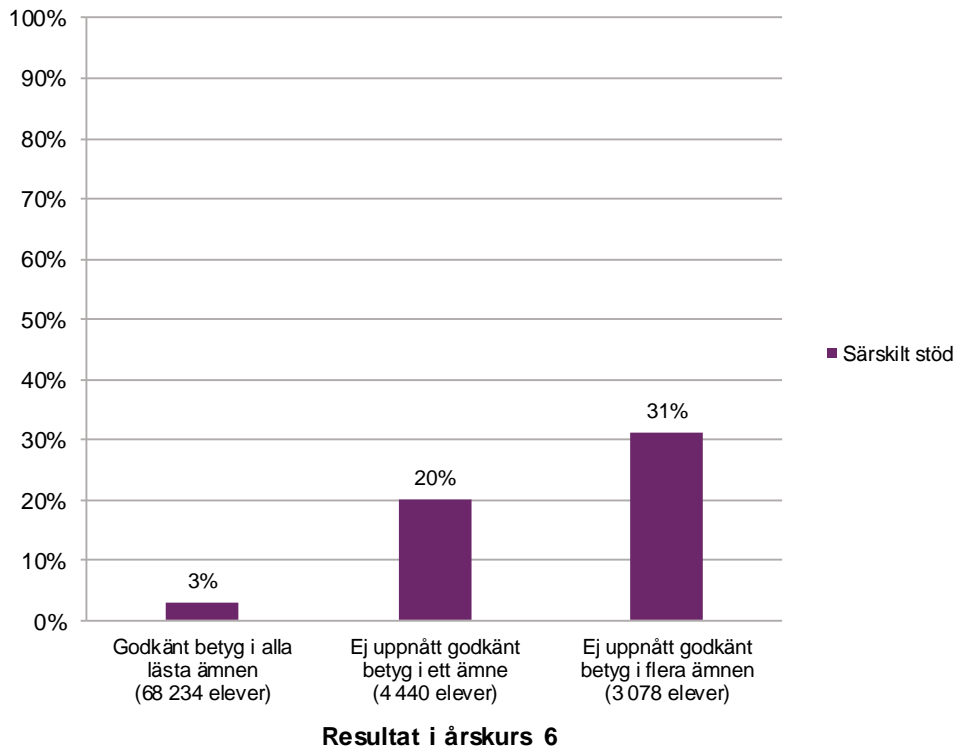
De eleverna som saknade särskilt stöd vid mättillfället i årskurs 7, 8 och 9, behöver inte varit helt utan stöd. Skolan kan till exempel ha gjort bedömningen att extra anpassningar varit tillräckliga. Eleverna kan också ha fått särskilt stöd senare under läsåret, efter att det särskilda stödet rapporterats in till Skolverket.

Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd

Ett F i årskurs 6 signalerar att skolan behöver göra insatser för att eleven ska uppnå godkända betyg. Insatserna behöver inte vara i form av särskilt stöd, utan kan ges genom extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen. Målet är att alla elever ska avsluta grundskolan med minst godkända betyg.

Diagram 6 visar elever som avslutat grundskolan med godkända betyg i alla ämnen. Den gruppen utgör den stora majoriteten av eleverna, knappt 75 800 av totalt omkring 93 900 elever i analysen med uppgifter om betyg och särskilt stöd.

Diagram 6. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som uppnått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9.

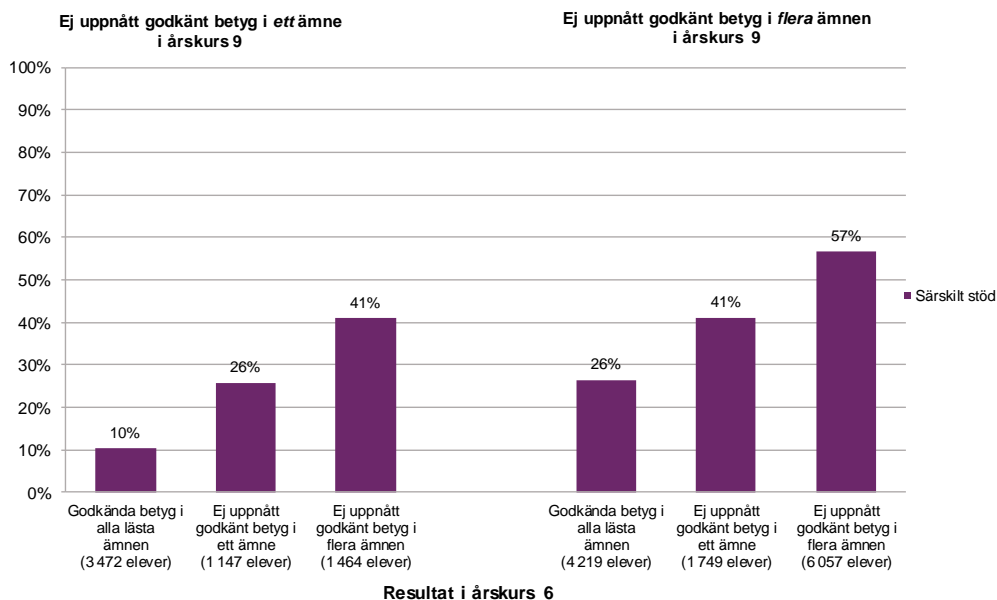

Diagrammet visar alltså elever som avslutat grundskolan med godkända betyg i alla ämnen. Majoriteten, drygt 68 200 av dessa elever, har också uppnått godkända betyg i årskurs 6 och visas i den första stapeln. Bland dem har 3 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Den mellersta stapeln visar de elever som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6, men som sedan uppnått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9. Det rör sig om 4 440 elever. En femtedel av dessa elever, 20 procent, har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Stapeln längst till höger visar de elever som inte har uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6, men som sedan uppnått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9. Det rör sig om knappt 3 080 elever. Av dem har 31 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Diagram 7 visar de elever som saknar godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 9. Det rör sig om totalt drygt 18 100 elever med uppgifter om betyg och särskilt stöd.

Diagram 7. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som saknar godkända betyg i ett eller flera ämnen i årskurs 9.

De tre första staplarna visar de elever som saknar godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 9. Det omfattar drygt 6 080 elever. De tre staplarna till höger i diagrammet visar elever som saknar godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 9. Det rör sig om drygt 12 000 elever och utgör därmed den största delen av eleverna utan godkända betyg i årskurs 9.

Andelen elever som fått särskilt stöd är störst bland de elever som saknar godkända betyg i *flera* ämnen i både i årskurs 6 och 9. Den gruppen omfattar drygt 6 050 elever och visas i stapeln längst till höger i diagrammet. Av dem har drygt hälften, 57 procent, fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Totalt sett är det närmare 18 200 elever som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 6. Av dem har omkring 10 500 inte heller uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 9. Av de 10 400 som vi även kan koppla till uppgifter om särskilt stöd ser vi att närmare hälften, 5 050 elever, har fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. De återstående närmare 5 370 elever med F, streck (-) eller anpassad studiegång i både årskurs 6 och 9 saknade särskilt stöd vid mättillfället i årskurs 7, 8 eller 9 men kan ha fått det vid ett annat tillfälle.

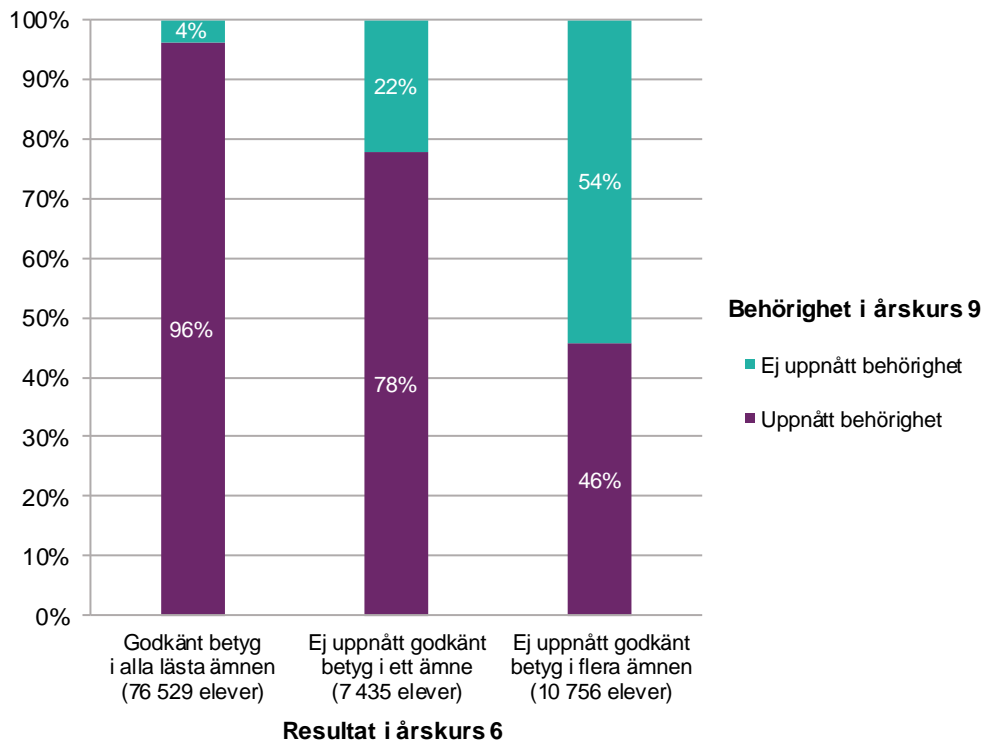
Behörighet till gymnasieskolans nationella program

I föregående avsnitt har resultaten av betygen redovisats som andel elever som uppnått godkänt betyg i samtliga ämnen, vilket innebär godkänt betyg i minst 16 ämnen. I följande avsnitt beskrivs resultaten i årskurs 9 som att vara behörig att söka till nationellt program, vilket innebär godkänt betyg i minst åtta ämnen. Det beskrivs utifrån resultaten i årskurs 6 tillsammans med insatserna i form av särskilt stöd.

För att en elev ska vara behörig att söka till något av gymnasieskolans nationella program krävs alltså godkända betyg i minst åtta ämnen. Det ger behörighet att söka till ett yrkesprogram. För att söka till ett högskoleförberedande program krävs godkända betyg i minst 12 ämnen. Tre av ämnena är engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk. Övriga fem ämnen för yrkesprogrammen är valfria. Beroende val av högskoleförberedande program finns olika krav för vilka ämnen som ska ha godkänt betyg. I beskrivningen av elever som har behörighet till nationellt program används måttet för behörighet till yrkesprogram då det har lägst krav med godkänt betyg i minst åtta ämnen. Majoriteten av dessa elever har även behörighet att söka till högskoleförberedande program.

Elevernas resultatutveckling till årskurs 9

De flesta elever uppnår godkända betyg i årskurs 6 och även godkända betyg i minst åtta ämnen när de avslutar årskurs 9, vilket innebär att de är behöriga att söka till nationellt program. Bland dem som inte uppnått godkända betyg i årskurs 6 ser dock resultaten lite olika ut. Diagram 8 visar hur det gått i årskurs 9 avseende behörighet till nationellt program för elever med olika resultatbilder i årskurs 6.

Diagram 8. Behörighet i årskurs 9 för elever med uppgift om betyg i årskurs 6.

Utifrån resultaten i årskurs 6 så har den största delen av eleverna uppnått godkända betyg (A–E) i alla ämnen som de läst, vilket den första stapeln i diagrammet visar. Majoriteten (96 %) av dessa elever har även nått behörighet att söka till nationellt program när de avslutar årskurs 9, men omkring 4 procent har inte gjort det.

Den mittersta stapeln visar resultaten i årskurs 9 för elever som inte har uppnått godkänt betyg, och fått F, streck (-) eller anpassad studiegång, i *ett* ämne i årskurs 6. Av dessa elever har 78 procent, nått behörighet att söka till nationellt program i årskurs 9. Det är 22 procent som saknar godkända betyg i minst ett av ämnena engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk eller i något annat ämne så att det inte blir åtta ämnen med godkänt betyg. Dessa elever kan inte söka till något nationellt program.

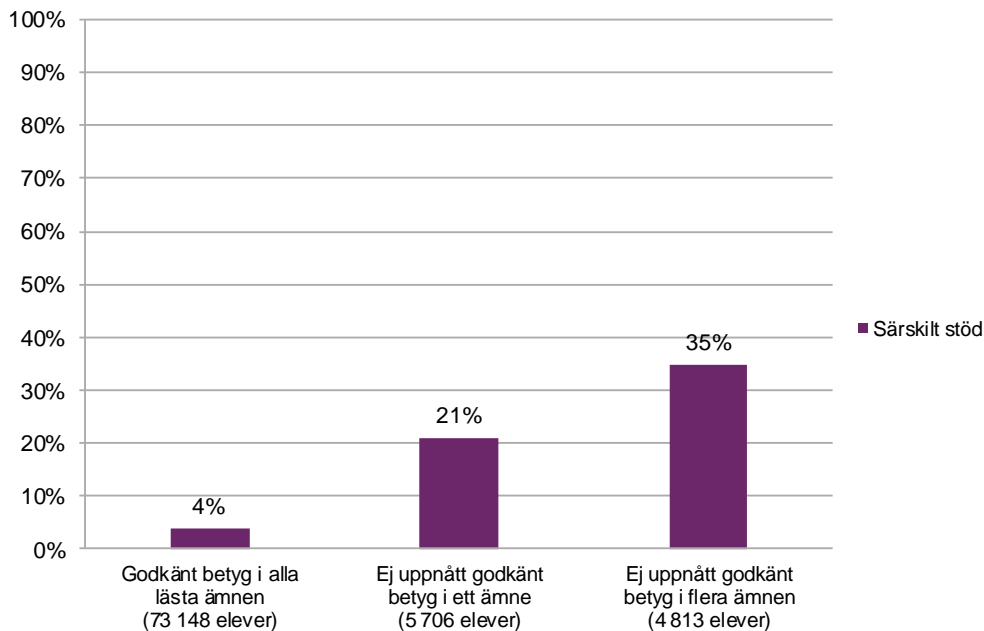
Stapeln längst till höger visar resultaten i årskurs 9 för elever som inte uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6. Av dem har 46 procent uppnått behörighet att söka till nationellt program då de slutar årskurs 9. Mer än hälften, 54 procent, har alltså inte uppnått behörighet att söka till nationellt program. Antalet elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 6 och i minst ett av ämnena engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk eller i något annat ämne så att det inte blir åtta ämnen med godkänt betyg omfattar 5 830 elever.

Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd

Ett F i årskurs 6 signalerar att skolan behöver göra insatser för att eleven ska uppnå godkända betyg. Insatserna behöver inte vara i form av särskilt stöd, utan kan ges genom extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen. Målet är att alla elever ska avsluta grundskolan och med minst godkända betyg.

Diagram 9 visar elever som avslutat grundskolan med behörighet att söka till nationellt program. Det innebär att dessa elever har godkända betyg i minst åtta ämnen, varav tre är engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk. Den här gruppen utgör den stora majoriteten av eleverna, knappt 83 700 av totalt omkring 93 900 elever i analysen med uppgifter om betyg och särskilt stöd.

Diagram 9. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som uppnått behörighet i årskurs 9.

Resultat i årskurs 6

Diagrammet visar alltså elever som avslutat grundskolan med behörighet att söka till nationellt program. Majoriteten, drygt 73 100 av dessa elever, har också uppnått godkända betyg i årskurs 6 och visas i den första stapeln. Bland dem har 4 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

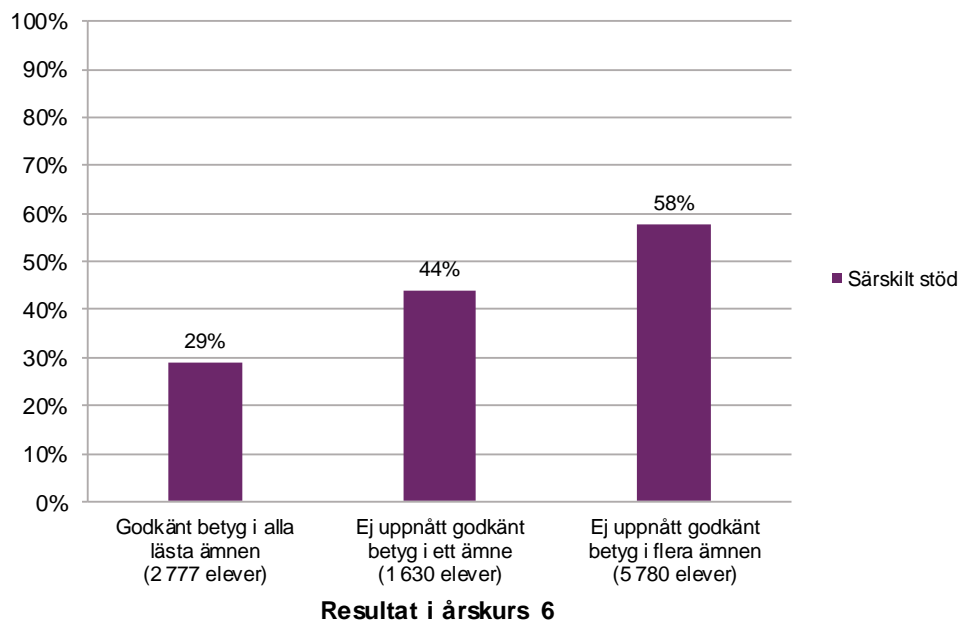
Den mellersta stapeln visar de elever som inte har uppnått godkänt betyg i ett ämne i årskurs 6, men som sedan uppnått behörighet till nationellt program i årskurs 9. Det rör sig om 5 710 elever. En femtedel av dessa elever, 21 procent, har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Stapeln längst till höger visar de elever som inte har uppnått godkänt betyg i flera ämnen i årskurs 6, men som sedan uppnått behörighet till nationellt program i

årskurs 9. Det rör sig om 4 810 elever. Av dem har 35 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Diagram 10 visar de elever som saknar behörighet att söka till nationellt program efter att ha avslutat årskurs 9. Det rör sig om knappt 10 200 elever med uppgifter om betyg och särskilt stöd.

Diagram 10. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som ej har uppnått behörighet i årskurs 9.

Gruppen som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 6 omfattar 5 780 elever och visas i stapeln längst till höger i diagrammet. Här är andelen elever som fått särskilt stöd störst med drygt hälften, 58 procent, som har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

Det är 1 630 elever som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 6 och som heller inte nått behörighet i årskurs 9. Av dem är det 44 procent som har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9.

De elever med F, streck (-) eller anpassad studiegång i årskurs 6 och som saknade behörighet till gymnasiet i årskurs 9 och ej har angivet särskilt stöd vid mättilfället i årskurs 7, 8 eller 9 kan ha fått det vid ett annat tillfälle.

Underlag för analysen

Datakällor och population

I redovisningen ingår endast elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det svenska mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i grundskolan. Elever som går i internationella skolor ingår inte i redovisningen av resultaten då de läser enligt annan kursplan. Elever i waldorfskolor ingår om de har fått betyg i årskurs 6. I årskurs 9 ska de ha fått betyg enligt det svenska mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet.

Analyserna bygger på statistik som samlats in vid fem olika tillfällen, för en och samma elevkull:

- Terminsbetyg i årskurs 6 (avser 18 juni 2014)
- Särskilt stöd i årskurs 7 (avser 15 oktober 2014)
- Särskilt stöd i årskurs 8 (avser 15 oktober 2015)
- Särskilt stöd i årskurs 9 (avser 15 oktober 2016)
- Slutbetyg i årskurs 9 (avser 18 juni 2017)

I analysen ingår enbart elever med uppgift om personnummer och med uppgift om betyg i både årskurs 6 och 9. Analysen omfattar totalt 94 720 elever.

Antalet elever som läser olika ämnen varierar. I årskurs 6 sätts bara betyg i de ämnen som eleverna fått undervisning i under årskursen. När eleverna slutar årskurs 9 ska de däremot ha fått betyg i alla obligatoriska ämnen. I de natur- och samhällsorienterande ämnena kan skolorna besluta om att sätta blockbetyg i årskurs 6. I årskurs 9 ska däremot betyg sättas i respektive ämne inom blocken. I analysen av hur betygen förändrats i de natur- och samhällsorienterande ämnena ingår därför inte resultaten för de elever som fått blockbetyg i årskurs 6.

Av samtliga elever som ingår i analysen är det möjligt att koppla uppgifter om särskilt stöd inom åtgärdsprogram i årskurs 7, 8 och 9 till 93 854 elever (99 %). Av dessa elever är det sammantaget 11 procent (10 431 elever) som har särskilt stöd inom åtgärdsprogram i minst en årskurs. Omkring 7 procent särskilt stöd i en årskurs, 3 procent har särskilt stöd i två årskurser och 2 procent har särskilt stöd i tre årskurser.

Tabell 1 visar att ungefär 5 procent av samtliga elever har särskilt stöd i årskurs 7, 6 procent i årskurs 8 och 7 procent i årskurs 9.

Tabell 1. Andel elever med särskilt stöd efter årskurs.

Årskurs	Antal elever	Andel elever
7	4 848	5 %
8	5 201	6 %
9	6 110	7 %

NOT: Observera att en elev kan ha särskilt stöd i flera årskurser och därför förekomma på fler än en rad i tabellen.

Tabell 2 visar antal och andel elever med särskilt stöd efter antal årskurser. Omkring 59 procent av eleverna har särskilt stöd i en årskurs, 27 procent av eleverna har särskilt stöd i två årskurser och 14 procent av eleverna har stöd i tre årskurser.

Tabell 2. Antal och andel elever med särskilt stöd efter antal årskurser.

Antal årskurser	Antal elever	Andel elever
1	6 147	59 %
2	2 840	27 %
3	1 444	14 %
Totalt	10 431	100 %